

VIHERPANTAHEINÄ

KAVELHIRS - *SETARIA VIRIDIS*

Viherpantaheinä on ongelmallinen rikkakasvi erityisesti kevätmuotoisten viljelykasvien viljelyssä. Sitä kasvaa luontaisesti Etelä-Euroopassa, mutta tänä päivänä se on levinnyt laajalle alueelle Euroopan ulkopuolella. Viherpantaheinä on yksivuotinen, siemenlevintäinen heinä, joka kasvaa sekä kevyillä että savipitoisilla mailla. Viherpantaheinä on erittäin kilpailukykyinen rikkakasvi, se hyötyy maan korkeasta typpipitoisuudesta ja sillä on suuri siementuotannon potentiaali. C4-kasvina se hyötyy lämpimistä olosuhteista, mutta se on herkkä viljelykasvien aiheuttamalle varjostukselle. Viherpantaheinä vaatii itääkseen enemmän lämpöä kuin Suomessa tyypillisesti tavattavat rikkakasvit ja se itääkin usein viljelykasveja ja muita rikkoja myöhemmin. Itämisaaltoja voi olla kauden aikana useita, mikä yhdessä myöhäisen itämisen kanssa aiheuttaa haastetta sen torjuntaan.

Leviäminen:

Viherpantaheinä leviää muun muassa siementen, koneiden, lannan, eläinten ja lintujen sekä tulvavesien välityksellä.

Ominaisuudet:

- Korkeus: jopa 1 m
- Lehdet: levät, pitkäsuiput, kielekkeen tilalla karvarivi
- Tähtkä: haaraton kerrannaistähkä, väriltään usein vihreä
- Siementuotanto: useita tuhansia
- Itämiskyky: voi säilyä yli 10 vuotta
- Lämpötila: vaatii yli 10 °C lämpötilan
- Itäminen: maan pintakerroksissa, 1–2 cm

Nylands
Svenska
Lantbrukssällskap

VIHERPANTAHEINÄ

KAVELHIRS - *SETARIA VIRIDIS*

Torjuntakeinot:

Leviämisen ennaltaehkäisy: Kiinnitä huomiota hyvään viljelyhygieniaan mm. koneiden puhtaanapitoon, puhtaan kylvösiemenen käyttöön ja työjärjestykseen eri lohkojen välillä. Tarkkaile myös alueita, joissa mm. siemeniä ja rehuja käsitellään ja koneita puhdistetaan. Huomioi, että viherpantaheinää voi esiintyä siemenerien joukossa rikkasiemenenä. Erityisesti piensiemenseoksissa on tarkkailtava viherpantaheinäsiemen esiintymistä

Viljelytekniset keinot: Monipuolinen viljelykierto, syysviljat, nopeasti tiiviin ja peittävän kasvuston muodostavat viljelykasvit ja korkeampi kylvötiheys. Pohdi, voiko ajourat jättää merkitsemättä.

Mekaaninen torjunta:

- Kitkentä – kitke kasvit juurineen ja hävitä asianmukaisesti.
- Niitto – ei tapa kasvia, vaan versoo niiton jälkeen. Niitolla voidaan saada pienennettyä maan siemenpankin kokoa.
- Kyntö – hautaa siemenet maan siemenpankkiin, jossa siemenet voi säilyä useita vuosia jopa vuosikymmenen.
- Kevytmuokkaus – vältä kevytmuokkausta. Muokkaus usein syvyyteen, josta siemenet itävät parhaiten.
- Muokkaamatta jättäminen – altistaa siemenet lämpötila- ja kosteusolosuhteiden vaihtelulle ja laskee itävyyttä.

Hyödynnä **kemiallista torjuntaa** tarvittaessa. Hukkakauran ja juolavehnän torjuntaan soveltuvia herbisidejä on tutkittu viherpantaheinän torjunnassa. Muista ottaa huomioon resistenssiriski ja vaihtelee torjunnassa käytettäviä herbisidien tehoaineryhmiä.

Havainnoi kasvustoja ja seuraa torjuntatoimien tehoa. Kasveja saattaa itää vielä esimerkiksi torjunnan jälkeen.

Lisätietoja ja neuvontaa, ota yhteyttä:

Jasmin Isotupa (kasvinsuojelututkija): +358 505 785 685, jasmin.isotupa@nsl.fi
Jan Grönholm (kasvinviljelyneuvoja): +358 400 860 639, jan.gronholm@nsl.fi
Britt-Marie Olin (kasvinviljelyneuvoja): +358 408 487 301, britt-marie.olin@nsl.fi
Emil Hästbacka (kasvinviljelyneuvoja): +358 444 314 212, emil.hastbacka@nsl.fi
Johan Holmström (kasvinviljelyneuvoja): +358 504 643 270, johan.holmstrom@nsl.fi
Anders Wiksten (kasvinviljelyneuvoja): +358 504 116 700, anders.wiksten@nsl.fi
Jörgen Bergman (kasvinviljelyneuvoja): +358 400 860 636, jorgen.bergman@nsl.fi
Maria Kalenius (kasvinviljelyneuvoja): +358 417 310 425, maria.kalenius@nsl.fi

Nylands
Svenska
Lantbrukssällskap